

Pyydettyinä lausuntona luonnoksesta *Liiketoiminnan perustutkinnon perusteiden luonnos Suomen ruotsinopettajat ry lausuu seuraavaa:*

Opetushallitus on luonnoksessaan huomionnut muuttuvia työelämän toimintaympäristöjä ja ammatillisen koulutuksen arvoperustaa muuttuvassa Suomessa ja globaalissa maailmassa. Luonnoksessa on pidetty tärkeinä osa-alueina mm. työelämän ja yhteiskunnan osaamistarpeita, yrittäjämäistä asennetta ja kansainvälisyyttä. Lisäksi arvopohjassa on korostettu ihmisoikeuksien kunnioittamista, suvaitsevaisuutta, erilaisuutta ja kulttuurien moninaisuutta sekä avoimuutta. Nämä ovat arvoja, joita me Suomen ruotsinopettajat mielellään tuemme.

Monipuolinen kieltenopetus ja useamman kuin yhden itselle vieraan kielen opiskelu tukevat ihmisten välistä ymmärrystä ja yritysten sekä yhteiskuntien toimintamuotojen erojen ja samankaltaisuuksien hahmottamista. Yrity maailman edustajat korostavat vieraiden kielten osaamisen tarvetta, esimerkiksi Suomen yrittäjien [kyselyssä](#) vuodelta 2021 yrittäjät ilmaisivat kielitaidon tarpeesta mm. seuraavaa: eniten tarvitaan suomea ja englantia (87 %). **Myös ruotsin taito on olennainen: sitä tarvitaan 44 prosentissa yrityksistä.** Seuraavina tulevat saksa (15 %) ja muut kielet entistä pienimmillä prosenttiosuuksilla.

Ottaen huomioon yllä olevan, huolemme on todellinen. *Miten yhtäläisen ja monipuolisen kieltenopetuksen vähentämisen mahdollisuus voi vastata työelämän ja yhteiskunnan tarpeita globaalissa maailmassa?* Luonnoksessa kritisoimme tasa-arvoisten opiskelumahdollisuuksien ja riittävän monipuolisen kieltenopiskelun tarjoamista. Lausunnossa jätetään oppilaitokselle päätösvalta, mitä opiskelijalle tarjotaan: ”toisella kotimaisella kielellä tai vieraalla kielellä”. Tämä muotoilu on mm. seuraavissa tutkinnon osissa: digitaalinen kauppa, kassapalvelut, asiakaspalvelu, kirjastopalvelut, laskutus- ja myyntireskontra, ostoreskontra, tilinpäätösasiakirjat ja tuloverotus, liiketoiminnan logistiikka ja markkinointiviestintä. Lisäksi kieliä ei ole mainittu lainkaan myymälässä toimimisen ja myyntityön tutkinnon osissa. Asiakaspalvelussa vieraiden kielten tarve korostuu.

Liiketoiminnan alalla tarvitaan kaikkialla toisen kotimaisen kielen opiskelumahdollisuutta, sitä ei kaksikielisessä maassa voi muuttaa vallinnaiseksi aineeksi, jonka oppilaitos voi niin päättäessään jättää tarjoamatta. Opiskelijoilla on kaikilla tasa-arvoinen oikeus saada työelämän ja yhteiskunnan osaamistarpeita vastaavaa opetusta toisella kotimaisella kielellä. Näin ollen lausuntoehdotuksen kirjaus *”...toisella kotimaisella kielellä tai vieraalla kielellä”* on tarpeen muuttaa. Korjausehdotuksena esitämme, että sana ”tai” korvataan sanalla ”ja” eli toisella kotimaisella kielellä ja vieraalla kielellä.

Ruotsin kielen taidosta on hyötyä niin Suomen sisäisessä kuin Pohjoismaisessa liiketoiminnassa. Samankaltaisista markkinoista on hyötyä siirryttäessä laajentamaan ulkomaankauppaa Pohjoismaiden ulkopuolelle. Liiketoiminnan opiskelijoista moni siirtyy työelämässä kansainvälisen kaupan alalle, jolloin kielellisestä ajattelusta ja monikielisyydestä voi olla merkittävää hyötyä esimerkiksi työpaikan saamisessa, sillä monilla kansainvälisillä yrityksillä on ns. pohjoismaiset osastot. Molempien kotimaisten kielten hallinnasta voi olla merkittävää hyötyä verrattuna muihin pohjoismaalaisiin. Nykyisin on luonnollista, että nuoret osaavat englantia, mutta anglosaksinen sanasto ja yhteiskuntarakente eivät aina kohtaa samalla tavalla, kuten Suomessa ja Ruotsissa tai Pohjoismaissa, jossa kielten välillä on suuremmat yhtäläisyydet jo samankaltaisten yhteiskuntarakenteiden vuoksi.

Tämän lausunnon lisäksi Suomen ruotsinopettajat ry on lausunut yhdessä Suomen kieltenopettajien liiton, Svenska nun ja Suomalais-ruotsalaisen kauppakamarin kanssa julkilausuman 13.6.2023.